

Zendingszondag op de eerste zondag in de Veertigdagentijd

Lezingen: Exodus 24
Matteüs 4: 1-11

Intro

Veertig dagen op weg naar Pasen, dat is een periode, die ieder jaar weer terugkomt. Afgelopen woensdag begonnen op die eerste dag na carnaval. As-woensdag, om in de oude katholieke traditie te biechten en een as-kruisje op het voorhoofd te krijgen om daarmee de Vastentijd in te gaan. Ik denk dat het maar weinig meer zo gebeurt, maar wij zijn wel enigszins meegegaan in de terminologie.

Lijdenstijd, nog altijd een iets meer bekende term, maar lijden en vasten ligt heel dicht bij elkaar. Dat horen we vandaag in deze lezing uit het Evangelie, die heel vaak op deze eerste zondag terugkomt.

Want waarmee begon het lijden van Jezus? Ja, soms wordt er gezegd, dat heel zijn leven lijden was, maar ik weet niet of Jezus dat zelf zo ervaren heeft.

Deze verzoeking in de woestijn - want dáár gaat het over, was wel een eerste moment van lijden. Direct ná dat hoogtepunt van de doop in de Jordaan wordt Jezus door de Geest meegevoerd naar de woestijn. Dat is waarschijnlijk de woestijn van Judea, vlak achter de Dode Zee, niet ver van het punt waar Johannes de Doper doopte.

Daar is hij veertig dagen en nachten. Niet in de woestijn zoals Mozes, nl. in Gods nabijheid, boven op de berg, maar het lijkt meer in de God-verlatenheid. En het lijkt mij dat Jezus verschillende keren geroepen heeft 'Mijn God, Mijn God ...' Wie er wel is, dat is de Tegenstander, Satan, aangeduid met 'De Beproefer – letterlijk degene, die je op een dwaalspoor brengt' én een aantal keren aangeduid als 'De duivel' – diabolos, de degene, die alles in de war schopt'.

Die gebruikt die veertig dagen voor een frontale aanval.

Nee, niet direct. Maar pas aan het eind, als Jezus grote honger krijgt, komt hij als het ware achter of onder een steen vandaan... Het is de zelfde tegenstem, die klonk in de Hof, aan het begin van Gods goede Schepping. 'Zou het wel waar zijn?'

'Als U nu echt Gods Zoon bent – want dát had die stem bij de Jordaan gezegd, toen Jezus weer boven water kwam en de Geest als een duif op Hem kwam 'Dit is mijn geliefde Zoon!' – als dat zo is, Jezus - waarom gebruikt U dan niet uw scheppingsmacht om van een paar stenen brood te maken?'

En even later: als U Gods Zoon bent, spring dan toch naar beneden...

Jezus wordt uitgedaagd om zichzelf te bewijzen en zijn lichamelijke zwakheid is daarbij het eerste aanknopingspunt voor de tegenstander.

En dan is het opvallend dat Jezus Bijbelwoorden citeert.

'Er staat geschreven' – dát is waarmee Hij de eerste aanval van de duivel pareert. Woorden uit Deuteronomium 'De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat klinkt uit de mond van God'. En dat riep bij mij de gedachte op, dat dat ook de manier is waarop God op dat moment aanwezig is in Jezus' leven: in die woorden, die Hij van jongs af aan heeft ingedronken. 'Er staat geschreven...'

Maar de duivel is een goede leerling. Al bij de tweede verzoeking, bij het 'Spring dan' voegt de duivel eraan toe: ... want er staat toch geschreven 'Zijn engelen zal Hij opdracht geven om U op hun handen te dragen, zodat U uw voet niet aan een steen stoot'.

Is het zo gemakkelijk: de Bijbel als een verzameling bewijsteksten, waar je naar geloven een paar teksten uit kunt plukken??

Néé, Luther leerde ons al: de Bijbel legt ook zich zelf uit, of zoals wij het vaak noemen: tekst met tekst vergelijken. Jezus antwoordt: Er staat ook geschreven 'Stel de Heer, uw God, niet op de proef!'

Dan, de derde keer... Niet meer 'Als U Gods Zoon bent' ... maar een poging om Jezus te verleiden om de macht over hemel en aarde te vroeg naar Zichzelf te trekken. Zonder zijn leven met de leerlingen, zonder de weg naar het kruis ... een 'short-cut', een afkorting, een binnendoor-weggetje, de weg van de minste weerstand. Eén knieval is voldoende, een korte aanbidding van de Beproefer.

Maar Jezus onderkent deze verleiding.

Hij roept het als het ware uit 'Ga weg, Satan!'

Want er staat geschreven: 'Aanbid de Heer, uw God, vereer Hem alleen'.

Tot drie maal toe citeert Jezus woorden uit het boek Deuteronomium. Zoals net al gezegd: in die woorden is Gods Geest als een beschermende mantel om Hem heen.

En hier – in de trouw aan God Woord - ligt ook gelijk de lijn met de deze Zendingszondag.

Vandaag wordt de aandacht gevraagd voor christenen in de zogenaamde Golf-staten. Vorige week hebben we het in de folder kunnen lezen.

Nee, ze spelen geen golf, ze rijden geen Golf, het zijn gewoon gastarbeiders, arbeidsmigranten zoals ze tegenwoordig heten. En als je genoeg geld hebt – zoals tegenwoordig door de olie in landen als Dubai, Oman, Abu-Dabi, Qatar en nog een heel rijtje – dan werk je niet meer zelf, dan laat je het werk doen door arbeiders uit landen als de Filippijnen, India en Nepal.

Onder hen zijn honderdduizenden christenen. Mannen ver van huis, in de bouw en olie-industrie – in de hoop voldoende geld te verdienen voor hun gezinnen thuis. Vrouwen, meisjes om schoon te maken, het huishouden te doen en vaak meer...

En velen van hen worden op de één of andere manier misbruikt.

De weinige christenen, die in deze Golfstaten werkelijk thuis zijn, hebben zich verenigd om deze gast-christenen te ondersteunen. Het Bijbelgenootschap in de Golfstaten doet haar best om het Evangelie op eenvoudige manieren met hen te delen. Want velen zijn dan wel van huis uit christen, maar ze hebben geen Bijbels en kunnen al heel vaak niet eens lezen.

Daarom worden nu via het project 'Simply the Story' – eenvoudig weg 'Het Verhaal' – voorgangers, maar ook vrijwilligers getraind om de Bijbelverhalen op eenvoudige manieren door te vertellen of ten gehore te laten brengen en dan in kleine groepen – in een kerkdienst, bij een Bijbelstudie, in een vrouwengroep – samen te bespreken.

Story-telling – het Bijbelverhaal vertellen. Vanmorgen zouden we dus alleen de Bijbelgedeelten gelezen hebben om daarna in kleine groepjes uit elkaar te gaan. Wat heeft het gedeelte jou gezegd? Wat kun je er morgen mee in je dagelijks leven.

En mensen in de Golfstaten komen door deze diepere kennismaking met het Evangelie tot persoonlijk geloof en leren door de kracht van Gods Geest om staande te blijven in alle moeilijke situaties waar ze voor komen te staan.

Misschien ook wel in de verzoeking – verzoeking van het overmatig gebruik van alcohol, van ruzies met geweld, van buitenechtelijke relaties – je bent zo ver van huis – om in die situaties te leren denken, te leren zeggen: maar de Bijbel vertelt me...

Kerk in Actie ondersteunt dit bijzondere Bijbelgenootschap als een manier van Zending. En het bijzondere is: Het werkt ook nog als een olie-vlek. Maar dan andere olie!

De Bijbelverhalen worden vaak opgenomen en via Whatsapp en andere media weer naar het thuisfront gestuurd, zodat ook in India en op de Filippijnen deze werkwijze vruchten draagt.

'Er staat geschreven...', die woorden zijn ook een uitdaging voor ons, om in ons eigen leven op die manier met de Bijbelwoorden om te gaan, die we op zondag, door de week in onze Bijbellesing of op onze kring te horen krijgen.

De geschreven woorden, die ook ons hart mogen raken, zodat we er dagelijks mee leven.

Dat begon al bij Mozes, die de woorden, die Hij van de HEER gehoord had, aan het volk voorlas. Woorden in steen, woorden op papier, woorden in nullen-en-enen - digitaal – uiteindelijk mogen het woorden van vlees en bloed worden.

In ons eigen hart geschreven, in ons eigen bestaan doorleefd. Woorden, die ons helpen staande te blijven op momenten van beproeving.

We hoorden: 'daarna liet de duivel Hem met rust en meteen kwamen de engelen om voor Hem te zorgen'.

Die engelen uit het duivel-citaat van Psalm 91, ze komen alsnog. Nu zorgen zij voor Gods Zoon en ook zij tonen Gods nabijheid.

Blijft de duivel nu weg? In het Lucas-evangelie sluit dit gedeelte af met 'de duivel ging voor een tijd bij Hem vandaan – Lucas 4:13). Voor een tijd...

Want we horen later – ook één van die lezingen uit de veertig-dagen-tijd – dat de duivel zelfs Petrus inschakelt om Jezus bij het kruis vandaan te houden. Dát gebeurt als Jezus – vlak na die geweldige geloofsbelijdenis van Petrus - zijn lijden aankondigt. 'Dat zal niet gebeuren' ... maar dan draait Jezus Zich naar hem om en gebruikt die zelfde sterke woorden die we vandaag hoorden: 'Ga weg, achter mij, Satan!'

Het lijkt wel of de duivel probeert binnen te dringen bij hen die het dichtst bij Jezus leven.

Misschien ervaren we het wel eens in ons eigen leven. Juist als we de Here Jezus heel dichtbij ervaren, ligt de verzoeking op de loer.

Petrus schrijft later in zijn eerste brief: 'uw vijand, de duivel gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi'(I Petrus 5: 8). Petrus wist waarover hij het had.

Met Gods Woord mogen christenen in de Golfstaten, mogen gelovigen in Nederland, mag ieder van ons zich wapenen tegen die aanvallen van de tegenstander, die - net zoals in dat eerste begin - probeert ons voor onszelf te laten kiezen. Om alleen voor onszelf te leven, los van God, los van onze naaste.

Aan het begin van deze Veertig Dagen – misschien Vasten we wel op de één of andere manier; maar dat is nooit een doel op zich, maar altijd bedoeld om daardoor dicht bij God te leven – op deze eerste zondag zijn wij dankbaar dat Jezus Christus heeft stand gehouden: 'Er staat geschreven...'

En net zoals de engelen kwamen ná deze verzoeking, zo is Hem 'Alle Macht gegeven, in hemel en op aarde'. Jezus noemt deze woorden vlak voor zijn Hemelvaart (Matteüs 28: 18).

Ná het kruis, na het Lijden werd het nogmaals gezegd: Jij bent mijn Zoon, neem plaats aan mijn rechterhand!

Zendingszondag op de eerste zondag van de Veertigdagentijd...

Een vreemde combinatie? Of toch niet!

Vanuit dat Bijbelverhaal dat vanmorgen verteld werd – nee, ik heb niet die cursus gevold – maar vanuit dat verhaal mogen ook wij tegen elkaar zeggen: wat hoor jij er voor boodschap in?

En jij, kun jij er morgen mee leven?

En misschien wil je het ook wel delen.

Díe zending begint dicht bij huis. Maar we mogen het goede nieuws ook wereldwijd blijven doorgeven. Ook dat is Kerk in Actie!

Amen